

Değerlerimizle Değerliyiz
Biyografilerle
Değerler Eğitimi
Etkinlik Kitabı

Editörler:

Doç. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN
Dr. Turgay ÖNTAŞ

2. Baskı

Editörler: Doç. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN - Dr. Turgay ÖNTAŞ

Değerlerimizle Değerliyiz
BİYOĞRAFİLERLE DEĞERLER EĞİTİMİ
Etkinlik Kitabı

ISBN 978-605-241-237-4

DOI 10.14527/9786052412374

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2020, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**idir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindeks.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Mayıs 2018, Ankara
2. Baskı: Nisan 2020, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Ayşe Nur Yıldırım
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited Şirketi
Çetin Emeç Bulvarı 1314.Cadde No:37/A-B
Çankaya / ANKARA
0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 46661

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Değerler eğitimi, eğitim sürecinin açık ya da örtük içinde barındırdığı bir içeriğe geçmişten beri sahiptir. Değerlerin yitimi ya da eriyişi üzerine söylemler yaşlılık nostaljisinin görünümünün dışında bugünün de gündeminde yoğun biçimde yer alması konuyu daha da önemli hale getirmektedir. Bununla birlikte çocuk ve gençlere yönelik değerler eğitimi vurgusunun eksikliği de göze çarpabilir. Acaba yetişkinlerin değerler ile ilişkisi nasıl? Yetişkinler değerli mi?

Bu çalışmada yetişkinler üzerinden bir değerler eğitimi programını biyografi temeli üzerinden yapmaya çalıştık. Bir anlamda örnek şahsiyetlerle yani değerlerimizle değerleri kazandırmayı hedefledik. Öğretim programlarında yer alan değerler ile ilişkilendirdiğimiz örnek şahsiyetleri *Jodie Mahony Center for Gifted Education at the University of Arkansas* tarafından geliştirilmiş “*Blueprints for Biography*” planları temel alarak Biyografilerle Değerler Eğitimi başlıklı bu eseri hazırladık. Eserin diğer çalışmalardan temel farkı yoğun olarak etkinlik temelli olması ve tüm biyografilerin ortak bir anlayışa dayalı olarak verilmesidir.

Şahsiyet ve değer eşleştirmeleri Ahmet Yesevi-Birlik ve Beraberlik, Aşık Veysel-Sabır, Aziz Sancar-Çalışkanlık, Hacı Bektaş-ı Veli-Barış, Hayrettin Karaca-Çevre Duyarlılığı, İbni Sina-Çalışkanlık, Mustafa İzzet Baysal-Yardımseverlik, Mehmet Akif Ersoy-Vatanseverlik, Mehmet Ali Kağıtçı-Çalışkanlık, Mevlâna Celâleddin Rumi-Hoşgörü, Muazzez İlmiye Çığ-Tarihsel ve Kültürel Mirasa Duyarlılık, Mustafa Kemal Atatürk-Bağımsızlık-Vatanseverlik, Piri Reis-Sabır, Seyit Onbaşı-Sorumluluk ve Fedakarlık, Yunus Emre-Sevgi ve Osman Hamdi Bey-Estetik olarak yer almıştır. Biyografiler seçilirken öğrenci düzeyleri dikkate alınmıştır.

Bu eserin yazılmasında özellikle lisansüstü eğitimlerine devam eden deneyimli öğretmen yazarlarımıza ve eserin basımını üstlenen Pegem Akademi ve çalışanlarına şükranlarımızı sunarız. Bu eseri öğretim kademelerinin farklı düzeyindeki öğrencilerimizin yararlanmasını sağlayacak tüm öğretmenlerimize ve öğretmen adaylarımıza faydalı olması temennisiyle...

Sakarya, 2020

Editörler

Doç. Dr. Hüseyin Çalışkan

Dr. Turgay Öntaş

Bölümler ve Yazarları

Editörler: Doç. Dr. Hüseyin Çalışkan - Dr. Turgay Öntaş

- 1. Bölüm: Biyografilerle Değerler Eğitimi**
Doç. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN
Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Dr. Turgay ÖNTAŞ
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi
- 2. Bölüm: Ahmet Yesevi ve Birlik Beraberlik**
Bahadır DEMİR
Sakarya Pamukova Gazi Ortaokulu
- 3. Bölüm: Aşık Veysel (Şatıroğlu) ve Sabır**
Yusuf YILDIRIM
Bursa İnegöl Erdem Beyazıt İmam Hatip Ortaokulu
- 4. Bölüm: Aziz Sançar ve Çalışkanlık**
Büşra AKKAŞ ŞAHİN
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- 5. Bölüm: Hacı Bektaş-1 Veli ve Barış**
Deniz ERDEN
Sakarya Kaynarca Fatih Ortaokulu
- 6. Bölüm: Hayrettin Karaca ve Çevre Duyarlılığı**
Sümeyra DEMİR
Sakarya Zübeyde Hanım Ortaokulu
- 7. Bölüm: İbn-i Sinâ ve Çalışkanlık**
Tolga TOSUN
Sakarya Üniversitesi Vakfı Özel Okulları
- 8. Bölüm: Mustafa İzzet Baysal ve Yardımseverlik**
Arş. Gör. Mehmet UYMAZ
Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi
- 9. Bölüm: Mehmet Akif Ersoy ve Vatanseverlik**
Mehmet Can KIRILMAZ
Zonguldak Nimet İlkokulu

- 10. Bölüm: Mehmet Ali Kâğıtçı ve Çalışkanlık**
Yusuf YILDIRIM
Bursa İnegöl Erdem Beyazıt İmam Hatip Ortaokulu
- 11. Bölüm: Mevlâna Celâleddin Rumi ve Hoşgörü**
Güneş KILINÇ
Sakarya Veysel Karani İmam Hatip Ortaokulu
- 12. Bölüm: Muazzez İlmiye Çığ ve Tarihsel ve Kültürel Mirasa Duyarlılık**
Merve ÇAVUŞ
Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- 13. Bölüm: Mustafa Kemal Atatürk ve Bağımsızlık-Vatanseverlik**
Emine ÜSTÜN
Bingöl Yeniköy İlkokulu
- 14. Bölüm: Osman Hamdi Bey ve Estetik**
İlker AÇIK
Zonguldak Devrek Karşiyaka 100. Yıl İlkokulu
- 15. Bölüm: Piri Reis ve Sabır**
Elif YILMAZ
İstanbul Çağdaş Yaşam Eşref ve Sadullah Kiray Anaokulu
- 16. Bölüm: Seyit Onbaşı ve Sorumluluk-Fedakârlık**
Necip KAYGISIZ
Bursa İznik Tacir Ortaokulu
- 17. Bölüm: Yunus Emre ve Sevgi**
Mesut BİTER
Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

BİYOĞRAFİLERLE DEĞERLER EĞİTİMİ

Giriş.....	1
Değerler Eğitimi ve Önemi	2
Değerler Eğitimi Yöntemleri	5
Değerler Eğitimi Uygulamaları.....	7
Çocuk Edebiyatı ve Değerler	8
Biyografiler.....	8
Biyografi Hazırlanırken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	11
Biyografi Seçilirken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	12
Biyografiler ile Öğretim.....	13
Biyografi Planları Ne Tür Dersleri İçerir?	13
Kaynakça.....	17

2. BÖLÜM

AHMET YESEVİ VE BİRLİK BERABERLİK

Kişi Hakkında Hoca Ahmet Yesevi (1093-1166)	20
Kitap Hakkında.....	27
Etkinlik Künyesi.....	28
Etkinlik Künyesi.....	29
Kitaptan Önce.....	30
Kitapla Birlikte	31
Kitaptan Sonra	32
Yazmayı Geliştirme	33
Görünüm Analizleri.....	34
Portre Çalışmaları	35
Temel Kaynak Analizi	37
Biyografi Formu.....	38
Okuma Önerileri	39
Kaynakça.....	41

3. BÖLÜM

ÂŞIK VEYSEL (ŞATIROĞLU) VE SABİR

Kişi Hakkında Âşık Veysel (1894-1973).....	44
Kitap Hakkında.....	49
Etkinlik Künyesi.....	50
Etkinlik Künyesi.....	51
Kitaptan Önce.....	52
Kitapla Birlikte.....	53
Kitaptan Sonra.....	54
Yazmayı Geliştirme.....	55
Görünüm Analizleri.....	56
Portre Çalışmaları.....	57
Temel Kaynak Analizi.....	59
Biyografi Formu.....	60
Kaynakça.....	61

4. BÖLÜM

AZİZ SANCAR VE ÇALIŞKANLIK

Kişi Hakkında Aziz Sançar (8 Eylül 1946 - ...).....	64
Kitap Hakkında.....	69
Etkinlik Künyesi.....	70
Kitaptan Önce.....	71
Kitapla Birlikte.....	72
Kitaptan Sonra.....	73
Yazmayı Geliştirme.....	74
Görünüm Analizleri.....	75
Portre Çalışmaları.....	76
Temel Kaynak Analizi.....	78
Biyografi Formu.....	79
Okuma Önerileri.....	80
Kaynakça.....	82

5. BÖLÜM**HACI BEKTAŞ-I VELİ VE BARIŞ**

Kişi Hakkında Hacı Bektaş-I Veli (1209-1271)	84
Kitap Hakkında.....	89
Etkinlik Künyesi.....	90
Kitaptan Önce	91
Kitapla Birlikte	92
Kitaptan Sonra	93
Yazmayı Geliştirme	94
Görünüm Analizleri.....	95
Portre Çalışmaları	96
Temel Kaynak Analizi	98
Biyografi Formu.....	99
Okuma Önerileri	100
Kaynakça.....	101

6. BÖLÜM**HAYRETTİN KARACA VE ÇEVRE DUYARLILIĞI**

Kişi Hakkında Hayrettin Karaca (1922).....	104
Kitap Hakkında.....	109
Etkinlik Künyesi.....	110
Kitaptan Önce	111
Kitapla Birlikte	112
Kitaptan Sonra	113
Yazmayı Geliştirme	114
Görünüm Analizleri.....	115
Portre Çalışmaları	116
Kaynak Analizi.....	118
Biyografi Formu.....	119
Kaynakça.....	120

7. BÖLÜM

İBN-İ SİNÂ VE ÇALIŞKANLIK

Kişi Hakkında İbn-i Sinâ (980-1037).....	122
Kitap Hakkında.....	126
Etkinlik Künyesi.....	127
Kitaptan Önce.....	129
Kitapla Birlikte.....	130
Kitaptan Sonra.....	131
Yazmayı Geliştirme.....	132
Görünüm Analizleri.....	133
Portre Çalışmaları.....	134
Temel Kaynak Analizi.....	136
Biyografi Formu.....	137
Okuma Önerileri.....	138
Kaynakça.....	139

8. BÖLÜM

MUSTAFA İZZET BAYSAL VE YARDIMSEVERLİK

Kişi Hakkında Mustafa İzzet Baysal (1907–2000).....	142
Kitap Hakkında.....	148
Etkinlik Künyesi.....	149
Kitaptan Önce.....	150
Kitapla Birlikte.....	151
Kitaptan Sonra.....	152
Yazmayı Geliştirme.....	153
Görünüm Analizleri.....	154
Portre Çalışmaları.....	155
Temel Kaynak Analizi.....	157
Etkinlik Künyesi.....	158
Biyografi Formu.....	159
Okuma Önerileri.....	160
Kaynakça.....	161

9. BÖLÜM**MEHMET AKİF ERSOY VE VATANSEVERLİK**

Kişi Hakkında Mehmet Akif Ersoy (20 Aralık 1873-27 Aralık 1936)	164
Kitap Hakkında.....	168
Etkinlik Künyesi.....	169
Kitaptan Önce	170
Kitapla Birlikte	171
Kitaptan Sonra	172
Yazmayı Geliştirme	173
Görünüm Analizleri.....	174
Portre Çalışmaları	175
Temel Kaynak Analizi	177
Biyografi Formu.....	178
Okuma Önerileri	179
Kaynakça.....	180

10. BÖLÜM**MEHMET ALİ KÂĞITÇI VE ÇALIŞKANLIK**

Kişi Hakkında Mehmet Ali Kâğıtçı (1899-1982)	182
Kitap Hakkında.....	191
Etkinlik Künyesi.....	192
Kitaptan Önce	193
Kitapla Birlikte	194
Kitaptan Sonra	195
Yazmayı Geliştirme	196
Görünüm Analizleri.....	197
Portre Çalışmaları	198
Temel Kaynak Analizi	200
Biyografi Formu.....	201
Kaynakça.....	202

11. BÖLÜM

MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN RUMİ VE HOŞGÖRÜ

Kişi Hakkında Mevlânâ Celâleddin Rumi (1207-1273).....	204
Kitap Hakkında.....	211
Etkinlik Künyesi.....	212
Etkinlik Künyesi.....	213
Etkinlik Künyesi.....	214
Kitaptan Önce.....	215
Kitapla Birlikte.....	216
Kitaptan Sonra.....	217
Yazmayı Geliştirme.....	218
Görünüm Analizleri.....	219
Portre Çalışmaları.....	220
Temel Kaynak Analizi.....	222
Biyografi Formu.....	223
Okuma Önerileri.....	224
Kaynakça.....	225

12. BÖLÜM

MUAZZEZ İLMİYE ÇIĞ VE TARİHSEL VE KÜLTÜREL MİRASA DUYARLILIK

Kişi Hakkında Muazzez İlmiye Çığ (20 Haziran 1914 - ...).....	228
Kitap Hakkında.....	235
Etkinlik Künyesi.....	236
Kitaptan Önce.....	237
Kitapla Birlikte.....	238
Kitaptan Sonra.....	239
Yazmayı Geliştirme.....	240
Görünüm Analizleri.....	241
Portre Çalışmaları.....	242
Temel Kaynak Analizi.....	244
Biyografi Formu.....	245
Okuma Önerileri.....	246
Kaynakça.....	247

13. BÖLÜM**MUSTAFA KEMAL ATATÜRK VE BAĞIMSIZLIK-VATANSEVERLİK**

Kişi Hakkında Mustafa Kemal Atatürk (1881-10 Kasım 1938).....	250
Kitap Hakkında.....	256
Etkinlik Künyesi.....	257
Etkinlik Künyesi.....	259
Kitaptan Önce.....	260
Kitapla Birlikte.....	261
Kitaptan Sonra.....	262
Yazmayı Geliştirme.....	263
Görünüm Analizleri.....	264
Portre Çalışmaları.....	265
Temel Kaynak Analizi.....	267
Biyografi Formu.....	268
Okuma Önerileri.....	269
Kaynakça.....	270

14. BÖLÜM**OSMAN HAMDİ BEY VE ESTETİK**

Kişi Hakkında Osman Hamdi Bey (30 Aralık 1842-24 Şubat 1910).....	272
Kitap Hakkında.....	279
Etkinlik Künyesi.....	280
Etkinlik Künyesi.....	281
Kitaptan Önce.....	282
Kitapla Birlikte.....	283
Kitaptan Sonra.....	284
Yazmayı Geliştirme.....	285
Görünüm Analizleri.....	286
Portre Çalışmaları.....	287
Temel Kaynak Analizi.....	289
Okuma Önerileri.....	290
Kaynakça.....	291

15. BÖLÜM PİRİ REİS VE SABIR

Kişi Hakkında Piri Reis (1465-1553).....	294
Kitap Hakkında.....	296
Etkinlik Künyesi.....	297
Kitaptan Önce.....	298
Kitapla Birlikte.....	299
Kitaptan Sonra.....	300
Yazmayı Geliştirme.....	301
Görünüm Analizleri ve Portre Çalışmaları.....	302
Temel Kaynak Analizi.....	303
Biyografi Formu.....	304
Okuma Önerileri.....	305
Kaynakça.....	306

16. BÖLÜM SEYİT ONBAŞI VE SORUMLULUK-FEDAKÂRLIK

Kişi Hakkında Seyit Ali Çabuk [Seyit Onbaşı] (1889-1939).....	308
Kitap Hakkında.....	312
Etkinlik Künyesi.....	313
Kitaptan Önce.....	314
Kitapla Birlikte.....	315
Kitaptan Sonra.....	316
Yazmayı Geliştirme.....	317
Görünüm Analizleri.....	318
Portre Çalışmaları.....	319
Temel Kaynak Analizi.....	321
Biyografi Formu.....	322
Kaynakça.....	323

17. BÖLÜM

YUNUS EMRE VE SEVGİ

Kişi Hakkında Yunus Emre (1240–1321).....	326
Kitap Hakkında.....	332
Etkinlik Künyesi.....	333
Kitaptan Önce.....	334
Kitapla Birlikte.....	335
Kitaptan Sonra.....	336
Yazmayı Geliştirme.....	337
Görünüm Analizleri.....	338
Portre Çalışmaları.....	339
Temel Kaynak Analizi.....	341
Biyografi Formu.....	342
Okuma Önerileri.....	343
Kaynakça.....	344
Yazarlar Hakkında.....	345